

Husk at kikke op ...

/Mattias Tesfaye

Ved PSFs sidste ordinære generalforsamling, holdt Mattias Tesfaye en festtale, der mindede os om, hvad der er det vigtigste, når FG skal implementeres: Eleverne!

Vi kikker ned...

Når FGU skal implementeres kikker vi ned – i likviditetsbudgetter, fagbilag, virksomhedsoverdragelsesloven.

Selvfølgelig er det vigtigt. Men vi bliver fjerne i blikket, når endelig vi ser op på eleverne.

Derfor! Jeg har aldrig været nervøs for at økonomien og juraen og ledelsen og bygningerne og personalet skal falde på plads. Det gør papirer og paragraffer som regel.

Men jeg kan være nervøs for alt det, der lever og fungerer mellem linjerne. For produktionsskolerne pædagogik. Synet på eleverne. I bogstaveligste forstand. Synet på eleverne.

Jeg er nervøs for at vi kommer til at bruge de næste mange måneder på at se ned på papirerne, og at vi glemmer det væsentlige.

Derfor her et par ord om at se op fra implementeringsprocessen. At bevare øjenkontakt med elever og personale henover sommeren. At insistere på at den nye bestyrelse forstår og værdsætter betydningen af den pædagogik der gennem flere årtier er udviklet på produktionsskolerne.

En pædagogik der er udviklet på trods af alt det, der ellers normalt styrer ungdoms- og uddannelsespolitikken her i landet.

Nogle falder udenfor

Vi har en lov om folkeskolen. Vi har paragraffer med PPR og SSP og meget andet. Vi har en socialpolitik der fylder 27.000 A4-sider. Der er rådgivere og vejledere og speciallærere så langt øjet rækker. Alligevel er der en gruppe unge der falder uden for kasserne. Uden for den normale vej gennem systemet.

Nogle plages af misbrug, men det er faktisk de færreste (kriminalitet, overgreb, sammenbrudte familier, ordblindhed, mindre begavelse). De er meget forskellige. Mere end unge på handelsskolen eller gymnasiet.

Det mest fælles er faktisk, at de ikke passede ind.

Voksne, der ser op

Produktionsskolen er først og fremmest lykkedes, fordi der her er nogle voksne som ser op. Som ser dem. Som de mennesker de er. På en produktionsskole er alt det der sker i de unges liv uden om den snævre læringsituation ikke alene vigtigt, det er helt afgørende.

Produktionsskolen interesserer sig for deres boligforhold. Misbrug. Pengekvaler. Ikke fordi de unge skal dømmes på hvem de er. De skal BEDømmes på det de kan.

Værkstedet som ramme

Jeg tror de fleste af jer er blevet spurgt, hvad man egentlig bliver, når man har gået på produktionsskole. Af en person der har besøgt skolen eller en nysgerrig bekendt. Altså: Skal dem på køkkenlinjen være kokke?

Men det er misforstået.

Når de unge spejler et æg i køkkenet, handler det ikke om, at de skal være kokke. Ligeså lidt som de unge på metallinjen, skal være smede. Værkstedet er en pædagogisk ramme for personlig og faglig udvikling.

Det er meget moderne at tale om menneskesyn, men det bliver sjældent konkret, hvad folk egentlig forestiller sig. På en produktionsskole bliver de unge set. Men i en ganske bestemt ramme. I en praktisk arbejdsproces på et værksted.

Den unge og den voksne mødes ikke henover et skrivebord. Eller i samtale om en skoleopgave. De mødes om noget fælles tredje. Noget de udfører sammen. Noget de er fælles om. Noget der konstituerer et fællesskab mellem mennesker og ikke to adskilte roller. Og hvad er mere fælles end en arbejdsproces?

I denne proces lærer eleverne på en produktionsskole, at de faktisk kan lidt mere end omverdenen tror de kan. Og endnu vigtigere: De lærer at de kan MEGET mere end de selv troede de kunne.

Nærvær og relation

Når jeg opfordrer jer til at kigge op fra papirerne de næste måneder, er det fordi denne praktiske pædagogiske tradition bygger på nærvær og tætte relationer. Den kan ikke overføres fra produktionsskoler til FGU ved at skrive det ned på et papir.

Den må praktiseres. Og de nye kolleger og bestyrelsesmedlemmer, I skal arbejde sammen med, skal opleve pædagogikken i praksis.

Værkstedet er ikke bare et sted de unge skal lukke noget damp ud, så de kan sidde stille på skolebænken og få noget almen undervisning. Værkstedet skal være omdrejningspunktet for hverdagen på FGU. Og den vigtigste ramme for både den personlige og den faglige udvikling.

Kig op!

Så kig op! Det væsentlige står ikke på papiret. Det siges ikke til konferencen. Det kan ikke læses i budgettet. Pædagogikken er det absolut vigtigste at få flyttet med over på FGU. Synet på eleverne.

Brug noget tid på at få sat ord på dette. Og vid samtidig at de nye kolleger fra VUC også har noget vigtigt at bidrage med.

Jeg har hørt folk fra produktionsskoler brokke sig over, at de nu skal belemres med skolelærere. Det synes jeg ikke er rimeligt.

VUC har gennem årtier udviklet en voksenpædagogik. De kender udmærket målgruppen. De har ikke spejlet æg med de unge. Men tag ikke fejl af dem. De flytter hvert eneste år tusindvis af de samme unge. Med andre metoder. Men ikke med dårligere metoder. Opgaven er ikke at tage eropgør om hvilke principper, der skal gælde, men hvordan vi får det bedste med fra begge verdener.

Tre løfter

Jeg er godt nok socialdemokrat. Men inderst inde også lidt konservativ. Jeg ser helst ikke for mange forandringer og strukturændringer. Det er som regel tidsspilde og giver kun arbejde til konsulenter og DJØF'ere. Men engang imellem er det fornuftigt. Jeg tror etableringen af FGU er en af dem.

Så selvom jeg ved, at de seneste måneder har betydet alt for meget brugt tid på struktur og forandringer og selvom vi alle ved, at det vil fortsætte det næste halve og hele år, så tror jeg vi skal love hinanden tre ting:

1. Når det ser allermest kaotisk ud midt i strukturændringerne, så fortsætter vi arbejdet. Det værste er at stoppe op midt i det hele eller forlade skuden. Lad os få dette til at fungere og først fælde dom over FGU, når der er gået et par år.
2. Så skal vi nok sørge for at få stopper besparelserne på uddannelserne allerede fra næste år.

Og 3. Lad os love hinanden at se op fra papirerne. At fastholde det syn på de unge, som de ikke har oplevet i det normale system. Det værste ville være, hvis vi efter mange måneders arbejde med papirer og paragraffer endelig så op og så var de unge forsvundet.

Husk hvad I kan: Se op!
Tak for ordet

Tak til Mattias Tesfaye!
Tak fordi du gennem en årrække har engageret dig i produktionsskolerne og deres unge!
Tak fordi du som en af de første modtog udnævnelsen til produktionsskoleambassadør!
Tak fordi du kom til vores sidste ordinære generalforsamling og holdt denne opbyggelige tale!